

Embalažerji iz Saturnusa o razvoju in inovacijah

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

● Iz Žita

Zavod SRS za rezerve namerava v sodelovanju s skupščino mesta Ljubljane in Žitovim tozdom Mlini zgraditi na Šmartinski 154 silos, ki bo lahko sprejel 9000 ton pšenice za republiške rezerve. Zgrajen bo poleg že obstoječih Žitovih silosov in bo z njimi povezan v funkcionalno celoto. V ta namen nudi Žito prostor, industrijski tir in strojnico za pretok in skladiščenje žita. Silos bo visok 34 m in bo arhitektonsko vključen v skladno celoto z že zgrajenimi silosi tozda Mlini.

V Žitovem tozdu Imperial poteka izvoz na konvertibilno področje po planu, ki bo izpolnjen konec junija. Na klirinško področje (na Češko) nameravajo letos izvoziti 35 ton, lani pa so izvozili 70 ton.

Dne 8. junija je bila na obisku v Žitu Henk den Engelsen iz Nizozemske, direktor izvoza za vzhodno Evropo firme Mars, v aranžmaju tujih zastopstev Emone. Pogovarjali so se o možnostih kooperacije za sovlaganja pri izvozu naših in uvozu njihovih izdelkov.

V tozdu Šumi pričakujejo potrditev dogovorjenega izvoza bonbonov z medenim polnjenjem v Zvezno republiko Nemčijo ter naročilo za 12-žitaminski bonbon.

Potekajo tudi pogovori za izvoz testenin iz Pekatet v ZDA.

Od 1. februarja do danes so v tozdu Maloprodaja z vsemi dobavitelji podpisali sporazume z ustreznimi nabavnimi pogoji ter opredelili tudi vse letošnje delo. Uredili so tudi evidenco, in sicer blagajniško poslovanje, prisotnost in vodenje knjig v poslovalnicah. Z dobavitelji se dogovarjajo za fakturiranje glede na dnevno nabavo. Vodijo ažurno dnevno evidenco.

Dne 22. maja so odprli novo poslovalnico v I. nadstropju tržnice v Mostah. V njej prodajajo vse Žitove izdelke in izdelke partnerjev. Bife, sestavni del poslovalnice, čaka na inšpekcijski pregled in dovoljenje za obratovanje.

Tozda Maloprodaja je 31. maja posredoval 8.100.000 din Žitovim tozdom kot premostitveni kredit pri likvidnostnih težavah, v katere so zabredli v I. kvartalu, ko so zašli v izgubo.

V tozdu Triglav-Gorenjka izdelujejo zadnje tri tone riževe čokolade od skupnih 30 ton za izvoz. V maju so izdelali 139 ton izdelkov, v juniju pa 40 ton tradicionalne čokolade z lešniki in rozinami, 40 ton čokoladnih krem izdelkov Picko-Packo in Plavica ter do 130 ton raznih oblikov in čokolade v prahu.

Dne 5. junija so predstavniki DO Žito podpisali samoupravni sporazum o združevanju sredstev in skupnem vlaganju za razširitev in urejanje zemljišč za pridelavo koruze, pšenice in drugih žitaric — s Poljoprivredno-prehrabnim kombinatom iz Kutjevega v Slavoniji. Žito bo vložilo 75 milijonov din, s čimer si bo zagotovilo za 15 let pridelek žitaric na tisoč ha. Letos bo Žito dobilo 5000 ton pšenice in 7000 ton koruze.

Mlin Vrhnika: Za nemoteno delo koruznega mlina je prišlo konec maja in začetek junija iz PIK Tamiša, Vršca, Bečjeja in drugod 745 ton koruze. Silos v Logatcu pa je prejel od 2. junija tisoč ton koruze, to je 57 vagonov, ki so jo morali čez noč uskladiščiti. Na dan je prispelo tudi do 20 vagonov.

IVAN CIMERMAN

● SML — UPRAVA ZA INŠPEKCIJSKE SLUŽBE

Halo! 322-061

GRADBENIŠTVO IN HIGIENA DELA

Sanitarna inšpekcija je opravila pregled Toplarne Moste in ugotovila, da je prišlo 1. junija v opoldanskih urah do prekomerne črnine dima, kar je zelo vznemirilo občane. Ugotovljeno je bilo, da je bil vzrok za prekomerno črnilo izkop elektrofiltrirnih naprav zaradi ponovnega zagona II. kotla po opravljenem rednem letnem remontu. Zaradi tehničnih okvar pri samem zagonu je II. kotel še istega dne prenehal delovati in so ga ponovno vključili v obratovanje 3. junija, kar je imelo ponovno za posledico prekomerno črnilo dima. Ugotovljeno je, da je II. kotel po ponovnem zagonu urejen tako, da je njegova polucija v okolje znatno, pod dopustno mejo.

ZIL — tozda Urejanje stavbnega zemljišča Ljubljana je naročil izdelavo zazidalnega načrta za otoka MS 110 in MS 110/1 Bizovik. Pri izdelavi navedenega zazidalnega načrta je bilo potrebno rešiti način ogrevanja objektov. Hidrometeorološki zavod SR Slovenije je izdelal poročilo o onesnaženju zraka v Bizoviku, iz katerega je razvidno, da je zrak v Bizoviku že sedaj ob neugodnih vremenskih in emisijskih razmerah preveč onesnažen. Izmerjene vrednosti onesnaženja uvrščajo Bizovik v II. območje. Ker pa je glede na vsebino zakona o varstvu zraka dopustna novogradnja le pod pogoji sanacije obstoječega stanja, bi bilo potrebno pri obstoječih objektih izvesti dodatno toplotno zaščito ter za tak vir energije uporabljati kvalitetnejša goriva. Pri predvidenih 223 objektih bodo morali zagotoviti čimmanjše dodatno onesnaževanje zraka, kar bi dovoljevalo maksimalno ogrevanje objektov.

Za realizacijo vsega tega je seveda vprašljivo zagotavljanje kvalitetnih goriv oziroma premoga z nizko vsebnostjo žvepla. Možnosti za plinifikacijo Bizovika trenutno še ni. Zato je načrtovalec ZN preučil tudi možnost ogrevanja objektov iz skupne kotlarne moči ok. 1700 KW. Študija glede lastne kotlarne je pokazala, da so stroški gradnje in vzdrževanja sorazmerno visoki na enoto in da se bodo še povečali, kolikor ne bosta sočasno z objekti zgrajena tudi VVO in trgovina osnovne priskrbe.

Sanitarna inšpekcija sodi, da bi bilo smotno pri realizaciji gradnje skupne kotlarne upoštevati tudi obveznost priključevanja obstoječih objektov na skupni energetski objekt, saj v nasprotnem primeru stopnja onesnaženja zraka ne bi zmanjšala, kar pa je pogoj za dovolitev gradnje novih objektov.

Po določilih zakona o varstvu zraka organ sanitarne inšpekcije ne sme izdati pozitivnega mnenja k zazidalnemu načrtu, če ni poskrbljeno za varstvo zraka pod prekomernim onesnaževanjem. Zakon določa, da mora občinska skupščina sprejeti sanacijske programe za III. in IV. območja onesnaženosti zraka. Če bo sanacijski program izdelan in bodo meje območij določene z odlokom, obstoji možnost gradnje individualnih kurišč za ogrevanje objektov v soseskah MS 110 in 110/1.

VETERINARSKI INŠPEKTORAT

Nevarna kužna bolezen steklina je še nadalje registrirana na območju ljubljanskih občin. V mesecu maju je ugotovljeno šest novih primerov, in sicer na območju občine Ljubljana Vič-Rudnik 3 primeri, na območju občine Bežigrad 2 primeri ter v občini Moste-Polje 1 primer. Odrejeni so vsi potrebni ukrepi za izkoreninjenje bolezni.

Sodimo, da je pravi trenutek, ko naj bralce Naše skupnosti seznamimo z razvojnimi naporimi delavcev v tozdu Tovarne embalaže v Saturnusu, še posebno z zadnjimi uspehi na področju množične inovativnosti.

Na grobo nam je proizvodni program tozda Tovarne embalaže poznan; zahteven je, saj so proizvodi namenjeni za ohranjanje najzahtevnejših proizvodov hrane, farmacije, kozmetike, kemije itd. Temu sta prirejena tudi organizacijska struktura služb v tozdu in delitev dela, ki vključuje razvojne aktivnosti treh področij:

— mehansko, kemijsko, tiskarsko in kot posebnost — sistem delitve OD in študij dela, s čimer naj bi dosegli osvajanje novih izdelkov, racionalizacijo sedanjih proizvodov, racionalizacijo in zamenjavo uvoženih surovin z domačimi ter uvajanje novih tehnologij s težnjo po avtomatizaciji in odpravljanju težaških del.

Iz aktivnosti razvoja je videti močno neposredno povezavo s proizvodnjo; po drugi strani pa je prav tako močno prisotno sodelovanje razvoja z znanstvenimi institucijami in fakultetami, kot so Jugoslovanski inštitut za tehnologijo mesa Beograd, Tehnološki fakultet za prerađivo voća, povrča, mleka, masti i sira Novi Sad, Biotehnična fakulteta v Ljubljani in druge.

Takšna aktivna vloga razvoja povezuje neposredno proizvodnjo z znanostjo in usmerjenim izobraževanjem.

Vsako leto se z novimi proizvodi potegujemo za Oskarja za embalažo in Zlatni savropak v jugoslovanskem prostoru, za kar smo prejeli številna priznanja.

Nezadržni razvoj in težnja po izvozu sta pokazala potrebo po sodelovanju z drugimi razvojnimi centri, kot sta Fructalov in Krkin. Problematike so povsem različne, cilji pa jasni: embalažne proizvode v embalažo, ki bo trajno ohranjala kvaliteto dragocenih proizvodov, kot so otroška hrana, zdravila itn.

V letu 1982, ko smo na referendumu sprejeli pravilnik o inovacijah, in v letu 1983 smo zabeležili tri predloge inovatorjev. Vsekakor se s številom prijav ne moremo pohvaliti. Sodelavci še niso čutili prave odgovornosti in ekonomskih učinkov, ki jih lahko vsakdo prispeva skupnosti.

Zavedali smo se, da je potrebna akcija, ki naj bi delavcem vrnila zaupanje, odpravila nevoščljivost pri dodeljevanju odškodnin ter omogočila, da bi bili predlogi realizirani v proizvodnem procesu in bi tako bili učinki predlagateljev inovacijskih predlogov vidni vsakomur.

OO ZK tozda Tovarne embalaže je v začetku letošnjega leta razpravljala o uveljavljanju inovacijske dejavnosti v naši temeljni organizaciji kot množičnem gibanju. Kot gradivo za razpravo nam je služila priloga Komunistov z dne 20. 1. 1984 in poročilo z analizo komisije za inovacije. Sklepi sestanka so vodili v akcijo, da je potrebna razprava na samoupravnih organih, ki naj jo sprožijo delegati komunistov.

Plod omenjene akcije potrjujejo rezultati.

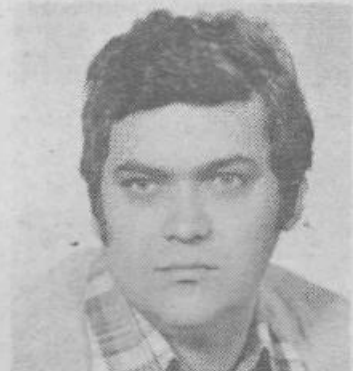
1. Objava internega razpisa na oglasnih deskah delovne organizacije z naslovom. Vključi se v razvoj embalaže z natečajem Koristna uporaba odpadnih trakov in rondel pločevine.

2. V prvem kvartalu 1984 je bilo prijavljenih komisiji za inovacije šest predlogov inovatorjev: Prihranek materiala in časa za izdelavo montaž in kopij off-set plošč (Franc Trinkaus) Rekonstrukcija strgala (Brane Novak), Podložka za gradbeništvo (Brane Novak), Podstavek za

35.000.000 din. Njena tehnična izboljšava je omogočila proizvodnjo končnih veder iz ne-normativne pločevine, ki ni bila sposobna za predelavo na avtomatskih linijah. To je prva jugoslovanska bela pločevina proizvajalca ZORKE iz Šabca.

Vsi predlagatelji so prejeli odgovarjajočo odškodnino, ki so jo samoupravni organi soglasno potrdili brez vsakršne nevoščljivosti.

Velja tudi zapisati, da je odnos poslovalnih delavcev do pospeševanja inovacijske dejavnosti izredno pozitiven in so sami tudi iniciatorji teh akcij.

Vili Škrič

Franc Prezelj

sveče, izdelan iz odpadnih trakov in rondel (Brane Novak). Večji izkoristek dobljenih pokrovov iz ne-normativne pločevine (Franc Glavač in Janez Klander). Izdelava konicnih veder iz neekspanzijske pločevine (Vilibald Škrilj in Franc Prezelj).

Predlog inovatorjev Vilibalda Škrlija in Franca Prezelja ima še posebno ekonomsko vrednost, saj daje dodatni dohodek v višini

Še naprej je pričakovati, da bodo samoupravni organi posebno podpirali vse take napore.

Naloge komunistov s tem še niso končane, saj bodo občane obravnavali in nasploh spodbujali našo množično inovativno dejavnost.

Predsednik komisije za inovacije tozda Tovarne embalaže JANKO INGLIČ

Težko je pisati o centrali, ki je del ljudi, ki delajo z njo. Stara po tehnologiji, glede na tisto, ki se danes uporablja v svetu, pa vendar še mlada in živahna — to je RATC Moste, lokalna polektronika centrala telefonskega tipa Metaconta 10 C, prvenec v tem sistemu v Jugoslaviji in ena prvih tako velikih v Evropi izven Belgije, kjer so prve na stari celini začele obratovati.

Otvoritev je bila 4. junija 1974. leta, torej letos mineva deset let. Ne bom toliko pisal o samem sistemu, saj je bilo o tem že dosti napisanega; napisal bom nekaj vrstic o ljudeh, ki jim je in jim še reže kruh, o težavah in trenutnih veselja.

Začeli smo v njej štiri: Milan, Sašo, Ivan in jaz. Zvesti smo ji še vedno, čeprav vsa samo z Milanom v Mostah, Sašo je v KDIC, Ivan pa pri Iskri.

Čeprav je vse skupaj le »kup železja«, nam je zlezla pod kožo in verjetno ji bomo še dolgo zvesti.

Učili smo se, PTT in Iskra in telefonski naročniki. Marsikatero pikro smo slišali na svoj račun, pa velikokrat nismo bili krivi. Nam-

reč, »liko nedodelanega je bilo s strani proizvajalca; od programov za preizkušanje, ki žal še danes niso v redu, do težav pri naših zahtevah pri proizvajalcu Iskri, ki je kupila licenco od BTM, do včasih »hladnega« sprejema delavcev na starejših sistemih.

Dogajalo se je, da smo imeli kakšno pomembno vezje po več let v tovarni Iskra v Kranju in tretali, kdaj nam bo nastopila

dihala«. Kako smo se takrat postarali opisati, kot bi zadeli na loteriji! In takih trenutkov se je v desetih letih nabralo veliko, od otvoritve, ko smo garali cele dneve in noči (v desetih mesecih smo popili 35 kg kave, res pa je da je bilo dalj časa petnajst ljudi, Belgijci in Iskraši), mi v centrali, monterji na terenu, tri dni jih je pral dež! Ali pa, ko so nas ob katerikoli uri dežurni iz drugih cent-

za popravilo zahtevnih enot za vse Metaconte v Ljubljani, ki bi tudi nabavljali potrebni material in bi bil bolj ekspeditiven, kot je velikokrat proizvajalec. Prihranili bi velike vsote denarja, po grobih računih milijardo ali dve starih dinarjev.

V Mostah se je izšolal skoraj ves kader na lokalnih centralah tipa M 10 C v Ljubljani, ki je tudi pripomogel k temu, da je centrala danes tisto, kar mora biti, in naj bo ob tej priliki zahvala tudi njihovemu delu in trudu, čeprav nas včasih »mučita« klima, ki je pošastna in imam zaradi nje revmo, nekateri pa stalne prehlade, celo vnetja oči smo že imeli, čeprav imamo na vezjih saje, ker si po toliko letih nismo zaslužili postopenega filtra za prečiščevanje najbolj umazanega zraka v Ljubljani, se ne damo in se ne bomo.

Nešteto malih ljubezni, precej rojstev pa tudi žalostnih trenutkov smo doživeli in to je težko pozabiti. Postalni smo tovariši v dobrem in slabem in tako je prav.

Mi in centrala RATC Moste.

Dušan Vrtačnik
PTT NOVICE ŠT. 9-10/84

Deset let RATC Moste

okvara in bomo brez rezerve. Nešteto urgenc, nešteto sestankov! Drži, dogovorili smo se, a šlo je počasi in še dandanes ni pretirane naglice.

Pa predpisil! Ni bilo varovanja glavnega delilnika (naročniškega dela) in smo imeli v mesecu dni šestkrat strela na obisku. Dobro se spominim, bil je 21. julij; ob 22. uri me je prišel Milan z avtomobilom pome domov in odpeljala sva se v Moste. Pridružil se nama je še Jaro, simpatičen Čeh iz Iskre, eden glavnih strokovnjakov na sistemih M 10 C in po devetnajstih urah naporov je centrala »za-

ral »metali« iz postelj in smo morali popravljati okvare.

Po toliko letih lahko rečem, da je to odlična centrala, ki pa zahteva veliko naporov in tudi veliko dá, kar pa pri PTT še vedno ne znamo izkoristiti. Mislim, vse njene prednosti pred centralami klasičnega tipa.

Vzdrževalci tudi opažamo, da je kakovost materiala, ki ga sedaj vgrajujemo pri popravilih ali razširitvah centrale, vedno slabša. Veliko zamenjamo sami in še več bi lahko, zato razmišljamo, da bi bilo ceneje, če bi imeli lasten »center« v okviru našega centra

● IZ POBRATENE BILEČE

V tovarni matriciranih odkovkov Energoinvest v Bileči se pripravljajo na praznovanje 30. obletnice ustanovitve tega kolektiva, ki je pomenila hkrati tudi začetek kovinske industrije v tej občini.

Po 18 mesecih dela so ob obali Bilečkega jezera spomladi odprli nov motel Vidikovac. Motel, eden najlepših in najsodobnejših v republiku, je stal blizu 120 milijonov din. Ima 31 ležišč, restavracijo, zimski in poletni salon, bar in teraso, ki je s stopniščem povezana z obalo jezera.

Tozda Feroteks, ki posluje v sklopu delovne organizacije Ferossurovina, zbira vse vrste sekundarnih surovin in jih prodaja livarnam, železarnam, papirnicam, tekstilnim in drugim tovarnam. »Težave imajo le s steklenicami in starimi avtomobilskimi gumami — njihova skladišča so jih polna, odkupiti pa jih noče nihče.

V Feroteksu dela 22 ljudi, lani pa so zbrali nad 3.000 ton sekundarnih surovin. Poleg tega, da je koristno, se tako delo tudi izplača; njihov povprečni mesečni osebni dohodek (16.642 din) je dokaj visok, če upoštevamo, da so v največji bilečanski delovni organizaciji, tekstilni tovarni Bilečanka, delavci lani v povprečju zaslužili manj kot 12.500 din mesečno.

Elektrifikacija vasi na območju krajevnne skupnosti Krstače uspešno poteka in vse kaže, da bodo dela kmalu zaključena. Končana je gradnja 30 kilometrov dolgega dalnovoda, proti koncu gredo tudi dela na nizkonapetostnem omrežju kar petih transformatorskih območij s skupno dolžino 60 km vodov.

Pretežni del sredstev so zbrali krajani s samopriskevkom krajevnne skupnosti, s prostovoljnimi delom in z občinskimi proračunom, del sredstev pa so prispevali tudi posamezniki in delovne organizacije. Tako bodo v številnih vaseh krajevnne skupnosti Krstače pod planino Sitnico končno vsak čas dočakali zgodovinsko slovo od petrolejke.

V teku pa so tudi priprave za elektrifikacijo vasi Zasada v KS Divin, kjer sedaj gradijo visokonapetostni daljnovod v dolžini osmih kilometrov.

Na podlagi 58. in 119. člena statuta mesta Ljubljane (Uradni list SRS, št. 2/78, 35/81 in 2/82) je Izvršni svet SML na 107. seji dne 2. 7. 1984 sprejel naslednji

SKLEP

o javni obravnavi strokovnih osnov za registracijo in zaščito lokalnih vodnih virov

I.

Javna obravnava o strokovnih osnovah za registracijo in zaščito lokalnih vodnih virov bo potekala od 10. julija do 30. septembra 1984 v občinah Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Šiška, Ljubljana Vič-Rudnik in v vseh prizadetih krajevnih skupnostih.

II.

Pozivamo delavce, delovne ljudi in občane, da aktivno sodelujejo v javni obravnavi in s tem pripomorejo k oblikovanju ustreznih prostorskih odločitev v zvezi z zaščito lokalnih vodnih virov.

III.

To besedilo se objavi v Delu, Ljubljanskem dnevniku in občinskih glasilih.

Predsednik
Izvršnega sveta
Dore Dovečar